

SEVİNÇ ÖZARSLAN

II. Murat'ın vakfiyesi evine döndü

Fatih Sultan Mehmet'in babası II. Murat'a ait vakfiye, geçtiğimiz perşembe günü dünyaca ünlü müzayede evi Christie's'te satıldı. Oxford Üniversitesi'nin koleksiyonunda bulunan, 5 metre uzunluğundaki Sultan vakfiyesini 160 bin sterlin veren iki Türk ortak aldı. Fakat Christie's yetkilileri, ünlü eksperlerin paha biçemediği vakfiyenin beklenenden düşük fiyata alıcı bulmasını şaşkınlıkla karşıladı.

Londra'da bu hafta İslam sanatları müzayede haftasıydı. 8 Nisan Salı günü Bonhams'ta, 9 Nisan Çarşamba günü Sotheby's'de, 10 Nisan Perşembe günü Christies's'te peş peşe üç müzayede düzenlendi. Bu müzayedelerden bizi ilgilendiren dünyaca ünlü firma Christies's'in düzenlediğiydi. Müzayedede Türkiye'de hiçbir koleksiyonerde ve müzede bulunmayan, Fatih Sultan Mehmet'in babası II. Murat'a ait vakfiye satıldı. Hem de oldukça uygun fiyata; 160 bin sterline (567 bin TL). Bu rakam, eseri satın alan için uygun bir fiyat olsa da, Osmanlı sultanına ait vakfiye için düşük bir rakam. Çünkü ünlü eksperler ve müzeler esere paha biçememişti. Christie's yetkilileri vakfiyenin en az 1 milyon Sterlin'e satılmasını beklediklerini ve ilginin bu kadar az olmasını şaşkınlıkla karşıladıklarını belirtiyor. Aynı müzayedede İznik tabağı 1 milyon 500 bin sterline (5,3 milyon TL) satıldı. Bir önceki gün, Sotheby's'teki müzayedede ise 19. yüzyılda yapılmış, İran padişahına ait portrenin 2,5 milyon sterline satıldığı göz önüne alınırsa, 1400'lü yıllara ait, 5 metre uzunluğunda, nadir bulunan Sultan vakfiyesine ülkemizin hat ve ferman koleksiyonerlerinin yanı sıra devlet erkanının da ilgisiz kalması beklenmiyordu.

Müzayedeyi Türkiye'den takip eden antika piyasasının tanınan isimleri Ömer Dinçer Kılıç ve Feyyaz Özay vakfiyeyi ortak olarak alan iki isimdi. Kılıç ve Özay, böylesine ender bulunan bir belgeyi, -Fatih Sultan Mehmet'e ait bir vakfiye bile çok az- bu kadar uygun fiyata alabildikleri için sevinçten neredeyse havaya uçuyorlardı. Zaten kültürümüze ait bir eserin topraklarına geri dönmüş olması güzel ama vakfiyenin değerinin fark edilmemesi hazin.

2 OCAK 1427'DE YAZILMIŞ

Fakirler için Amasya'da bir hayrat (dergah) yaptırılması amacıyla Yürgüç Paşa tarafından vakfedilen mallarla ilgili olan vakfiye, altı parça birleştirilmiş kağıt üzerine Arapça olarak 2 Ocak 1427 tarihinde yazılmış. Üzerinde Sultan II. Murat'ın siyah tuğrası, nesih hatla ve siyah mürekkeple basılmış. Zarif bir besmele ile başlayan vakfiyenin, ana metninin etrafı çok sayıda notlar ve mühürlerle bezeli. Arka yüzünde şahit olarak 5-6 vezirin imzaları bulunuyor. Arka üstü yeşil bezli, kenarları hafif lekeli eserin ölçüleri ise 469,9 cm x 29,2 cm.

Fermanda, Amasya'da yapılacak binaya ait özellikler ile vakfedilen malların vasıfları listeleniyor. Bununla birlikte dergahı denetleyecek

bir şeyh, binanın inşa edilmesi için imam, her gün Kur'an-ı Kerim'den bir cüz okumakla görevli dört hafız, bir hizmetli, kapıcı, aşçı, yamak, fırıncı ve yardımcısı, muhasip (sayman) ve hazinedar atanması emrediliyor. Belgede, vakfın mütevellisinin (idarecisi), vakfedenin oğlu olan Mustafa bey olacağı belirtiliyor veya onun ölümünden sonra vakfedenin soyundan gelecek torunlardan bahsediliyor.

Yürgüç Paşa, 1428'de Amasya'da inşa edilen ve halihazırda kendi ismiyle anılan türbesinin de içinde yer aldığı camiyi inşa ettiren kişi olarak kayıtlarda yer alıyor. Vakfiyede atıfta bulunulan medrese ve dergah bu caminin karşısında bulunuyordu.

2014-04-13
